

I fortsættelse af tidligere publikationer om danske portrætter har Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg i 1961 udsendt en lille bog om *«Portrætsamlingen i Roskilde adelige Jomfrukloster»*. Undersøgelsen og registreringen er foretaget af forfatterinden *Ingeborg Buhl*, der som mangeårig konventualinde i klostret har interesseret sig for dets historie og samlinger. I en kort indledning ridser hun baggrunden op for klostrets oprettelse i 1699 og skildrer stifterinderne Margrethe Ulfeldt, der var gift med admiralen Niels Juel, og Berte Skeel, der var gift med general-løjtnant Niels Rosenkrantz. Derefter beskrives og analyseres hvert maleri i kataloget efter den på Frederiksborgmuseet anvendte metode. Arbejdet med at identificere billederne har ingenlunde været let, da der ikke har foreligget nogen pålidelig inventarfortegnelse førend 1867. Som man kunne vente, forestiller portrætterne fortrinsvis medlemmer af stifterindernes slægter, især Juel og Skeel; klostrets patronat består stadig af et medlem fra hver af disse familier. Da langt de fleste, ikke mindst af de ældre malerier, er kopier fra det 19. århundrede, er samlingens kunstneriske kvalitet ikke så stor som den kulturhistoriske. De fornemste portrætter er uden tvivl J. Hørners af Holger Skeel, hans hustru og deres 3 børn. I kataloget er også medtaget billeder af forskellig art med bibelske motiver og nature-morte stykker, samt en række inventargenstande, der har tilhørt klostret fra dets første tid, og som sammen med portrætterne giver et kulturhistorisk glimt af et gammelt adeligt frøkenklosters miljø.

Efter at portrætsamlingerne på de største adelige jomfruklostre efterhånden er undersøgt og registrerede, føles savnet af en samlet fremstilling og oversigt af disse stiftelsers baggrund og historie. Forfatterinden Ingeborg Buhl synes at have en række betingelser for at kunne give en sådan skildring.

Kirsten-Elizabeth Jesen.

Som nr. 13 i *«Schriften der Gesellschaft für Flensburger Stadtgeschichte»* har Flensborgs tidligere mangeårige stadsarkivar dr. *Otto Schütt* udgivet *«Der Stadt Flensburg Olde Willkoer»*, *Rechtsatzungen des Rates der Stadt Flensburg um 1400* (1960. 192 s.). Nævnte *«gamle retsregler»* stammer fra ca. 1400 og var skrevne på dansk, men foreligger kun i en plattysk oversættelse, foretaget i 2. halvdel af det 16. årh. af den flensborgske byskriver Georg zur Beke. Det er disse 20 retsregler, som dr. Schütt i sit skrift kommenterer med enestående kyndighed. Men foruden kommen-

taren leveres der en fængslende kulturhistorisk skildring af livet i Flensborg så langt ned i tiden som til ca. 1600. – Som et slags supplement til »Flensborg Bys Historie«. I–II (1953–55) kan man anse det af *Aage Bonde* og *Johan Hvidtfeldt* udgivne lille skrift »Personalhistoriske oplysninger om *Borgmestre, rådmænd, byfogeder og byskrivere i Flensborg 1550–1848*« (1961. 86 s. = nr. 22 af Skrifter, udgivne af Historisk Samfund for Sønderjylland). Forff. siger selv i forordet, at skriftet er opstået på grundlag af de undersøgelser, som de i sin tid foretog til deres afsnit om befolkningsforholdene og bystyret indtil 1848 i nævnte »Flensborg Bys Historie«. Disse undersøgelser har de senere suppleret, men har dog ikke ment at kunne foretage alt for »tidkrævende« yderligere arbejde. Forff. har overladt landsarkivet i Åbenrå seddelmaterialet til skriftet og i øvrigt deres talrige andre optegnelser om Flensborgs deputerede borgere, apotekere, læger, advokater m. fl.

Med al anerkendelse for det særdeles store arbejde, der er grundlaget for skriftet, bør det dog nævnes, at det næppe vilde have været så tidkrævende at supplere (og korrigere) det yderligere på mange punkter. For at nævne nogle, så kunde den in blanco stående dødsdag for borgmester Chr. Fr. Callisens hustru (s. 30, nr. 51) være udfyldt ved blot at efterse A. Halling: *Stammtafel der Familie Callisen* (1907). Dagen var 4/8 1900. Datoen for Callisens afsked var 7/11 1850, som rigtigt angivet i »Flensborg Bys Historie«, ikke 7/10. Om politimester Fr. Aug. Niemann (s. 64, nr. 189) skrives, at han suspenderedes maj 1848 og afskedigedes maj 1851. Det er imidlertid urigtigt, at Niemann suspenderedes maj 1848, selv om hans funktioner da begrænsedes noget (se Sønderjydske Årbøger. 1952, s. 138 ff.). Niemann virkede som politimester til sin afsked. Den kendte agent H. C. Jensen siges s. 62 (nr. 184) at være blevet stænderdeputeret 1838. Som det fremgår af Sønderjydske Årbøger. 1958, s. 276, er oplysningen fejlagtig. Det samme gælder bemærkningen om, at han 19. maj 1848 »fragsagde« sig rådmandsposten. Datoen gælder det møde, hvor det meddeltes Jensen, at han 16. maj var afskediget efter »ansøgning«. Ansøgningen var ikke frivillig, men fremtvunget (Sønderj. Årb. 1952, s. 143). Når det hedder »sen. genindtrådt«, havde det været rart, om årstallet 1850 var føjet til.

Som nr. 11 af sine sidste skrifter har det virksomme »Historisk Samfund for Sønderjylland« i 1959 kunnet udsende 2. udgave af *Olav Christensens* så nyttige »*Bibliografi over sønderjysk Slægts-tavlelitteratur*«. Den er forsynet med et tillæg: »Manuskripter vedrørende sønderjysk personalhistorie i landsarkivet i Åbenrå«, udarbejdet af landsarkivar *Peter Kr. Iversen*. H. Ht.